

M.A. (SANSKRIT) Semester - 1 (CBCS) Examination**Oct/Nov. -2019 - [OLD COURSE]****VEDANTASASTRA (ELECTIVE)****Time: 2:30 Hours****Marks: 70****Instructions:**

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

- પ્રશ્ન-૧ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે શ્લોકો સ્પષ્ટ રીતે સમજાવો. (૧૪)
- Q.1 Explain detail any two of the following shlokas: (14)
- (1) સુપ્તોત્પતિસ્ય સૌપુત્રતમોબોધો
સા ચાવબુદ્ધવિષયાઽવબુદ્ધં તત્તદા તમઃ॥
 - (2) દ્વિધા વિધાય ચૈકૈકં ચતુર્યા પ્રથમં પુનઃ।
સ્વસ્વેતદ્વિતીયા શૈયોજનાત્પશ્ચ તે॥
 - (3) બુદ્ધિર્કર્મેન્દ્રિયપ્રાણપચ્યકૈર્મનસા ધિયા।
શરીરં સપ્તદશભિઃ સુક્ષ્મં તલ્લિઙ્ગમુચ્યતે॥
 - (4) અન્વયવ્યતિરેકાભ્યાં પચ્યકોશવિવેકતઃ।
સ્વાત્માનં તત ઉદ્ધૃત્ય પરં બ્રહ્મ પ્રપદ્યતે॥
- પ્રશ્ન-૨ નીચેના ગદ્યખંડોમાંથી કોઈપણ બે નો આવશ્યક ટિપ્પણ સાથે અનુવાદ કરો. (૧૪)
- Q.2 Translate adding necessary notes on any two of following. (14)
- (૧) જાતિત્વરુપસાધ્યાપ્રસિદ્ધો તત્સધિકાનુમાનસ્યાપ્યનવકાશાત્। સમવાયાસિદ્ધયા
બ્રહ્માભિન્નનિખિલપ્રપન્નસ્યાનિત્યતયા ચ નિત્યત્વસમવેતત્વઘટિતજાતિત્વસ્ય ઘટત્વાદાવસિદ્ધેશ્વ।
એવમેવોપાધિત્વમપિ નિરસનીયમ્।
 - (૨) નનુ વાક્યજન્યસ્ય પદાર્થસંસર્ગાવગાહિતયા કથં નિર્વિકલ્પકત્વમ્। ઉચ્યતે।
વાક્યજન્યજ્ઞાનવિષયત્વે હિ ન પદાર્થસંસર્ગત્વં તન્તમ્, અનભિમત સંસર્ગસ્યાપિ
વાક્યજન્યજ્ઞાનવિષયત્વાયતેઃ કિન્તુ તાત્પર્ય વિષયત્વમ્।
 - (૩) માયાવિચ્છિન્નં ચૈતન્યં પરમેશ્વરઃ માયાયા વિશેષતમ્વે ઈશ્વરત્વ સાક્ષિત્વયોર્ભેદઃ ન તુ
ધર્મિણોરીશ્વરત્સાક્ષિણેઃ સ ચ પરમેશ્વર એકોઽપિ સ્વોપાધિભૂત માયાનિષ્ઠ સ્વરજસ્તમોગુણાર્ભેદાન
બ્રહ્માવિષ્ણુમહેશ્વરિત્યાદિશબ્દવાચ્યતાં લભતે।
 - (૪) તત્ર ગ્રાણરસનાત્વમિન્દ્રિયાણિ સ્વસ્થાનસ્થિયતાન્યેવ ગન્ધરસ સ્પર્શોપિલમ્બાઙ્ગનયતિ। ચક્ષુઃશ્રોતે તુ
સ્વત એવ વિષયદેશં ગત્વા સ્વસ્વવિષયં ગૃહ્ણીતઃ। શ્રોત્રસ્યાપિ ચક્ષુરાદિવત્ પરિચિઠ્ઠતયા
ભેર્યાદિદેશગમન સ્મભવાત્। અત એવાનુભવો મેરીશબ્દો મયા શ્રુત ઇતિ॥
- પ્રશ્ન-૩ વેદાન્ત શબ્દની વ્યાખ્યા આપી, 'વિશિષ્ટાદ્વૈત' વિશે સવિસ્તર નોંધ લખો. (૧૪)
- Q.3 Explain word વેદાન્ત and write a detailed note on વિશિષ્ટાદ્વૈત. (14)
- અથવા / OR
- પ્રશ્ન-૩ અદ્વૈતવેદાંતની ઉત્પત્તિ અને વિકાસ પર સવિસ્તર નોંધ લખો.
- Q.3 Write a detailed note on the origin and development of 'Adwaitvedanta'
- પ્રશ્ન-૪ શ્રી ધર્મરાજાધ્વરીન્દ્રનું વેદાંતશાસ્ત્રમાં પ્રદાન યર્યો. (૧૪)
- Q.4 Discuss the contribution of 'શ્રી ધર્મરાજાધ્વરીન્દ્ર' to વેદાંતશાસ્ત્ર. (14)
- અથવા / OR
- પ્રશ્ન-૪ 'દ્વેતાદ્વેતવાદ' સવિસ્તર સમજાવો.
- Q.4 Explain દ્વેતાદ્વેતવાદ in detail.
- પ્રશ્ન-૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પર વિસ્તૃત નોંધ લખો: (૧૪)
- Q.5 Write detail note on any two of the following. (14)
- (૧) પ્રત્યક્ષપ્રમાણ નિરૂપણમ્।
 - (૨) જાગ્રત – સ્વપન – સુષુપ્તિઅવસ્થા।
 - (૩) માયા – ઈશ્વર – વિકાશઃ।
 - (૪) પન્ચીકરણમ્।